

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Negyedévre	4
Helyben házas bordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
kedd utáni napok kivételével

Helykiadó és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kárisztor viszárszárszám
vagy megörörsésére nem vállalkoszik.

Megjelenés és hirdetésék s
kiadóhivatalhoz intérszndók.

Egész évre ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, nov. 7.

Biztos semmi.

— Mi lesz a fiadból?

— Úr. Belehelyezem valami hivatalba s megél. Kevés lesz a fizetése, de az legalább biztos.

Ez ma a szülők okoskodása. S a gyermek, a kiből talán kitűnő kereskedő válnék, megtömi a fejét egy csomó betűvel, a melyek értelmének hasznát soha sem látja; sok keserves próbálkozás után nagy nehezen bejut valami kis hivatalba; ott rágyújt a hagyományos pipára, gorombáskodik a felekkel s mire elkopik a pipa s kifogynak a gorombaságok, akkorra elfogy az élet is. Átadja helyét másnak — éppen jókor, mert már az adósságok végpusztulással fenyegették anyagi és erkölcsi existenciáját. De azért ő is mindig csak urat akar a fiából faragni. Hadd legyen belőle hivatalnok, kevés lesz a fizetése, de az legalább biztos.

Ez a »kevés de biztos fizetés« olyan jelszó lett a társadalomban, mely megbénítja az egész fiatalság erejét. Mindenki a mindenható állam jótékonyágát akarja élvezni, mindenki az állam erejében bizakodik s közben feleli, hogy neki is van ereje.

Szomorú képe ez a XX. század Magyarországának.

A kiegyezés előtt hozzászoktattak bennünket, hogy az állami tisztviselők urak voltak az ország fölött. Mikor aztán 1867-ben visszanyertük az önállóságot,

ugy jártunk a hivatalnokainkkal, mint az öreg agglegény jár a komornyikjával: nem tudunk parancsolni, csak engedelmeskedni.

A hivatalnoki karunk feladata volna, hogy az állami erőket szolgálja, azok működését elősegítse. A helyett a hivatalnoki testület az állam helyébe lépett, úgy hogy ma az állami feladatok közt első helyen van a hivatalnokok eltartása.

Költségvetésünkben a bevételeknek csaknem egy negyedrésze szükséges az állami tisztviselők fizetésére. És azért még sem gondtalan az ő megélhetésük. A főkek száma nagy, de mi haszna, ha tíz eszkimó is jut egyre? 245 millió koronát fordítunk személyzeti kiadásokra; de erre a pénzre közel százezer hivatalnok néz éhes szemmel s könnyen megérthető, hogy a felső tízezer magasrangú ur fizetésének levonása után az alsó kilenczvenezer kishivatalnok fizetésére fölötte csekély fedezet jut. Többet pedig nem adhatunk, az ország lakossága mindössze 20 millió s így minden kétszázadik ember államhivatalnok. Kétszáz ember tart egy-egy hivatalnokot. De a 200 közül legfeljebb ötven a kereső, a többi eltartott családtag s a 100,000 hivatalnoknak is van családja, a kiket viszont az eltartott hivatalnok tart el. A hivatalnok-családtagok számát 400,000-re téve, félmillió olyan egyént kapunk, a kit az adózók tartanak. A végeredmény tehát az lesz, hogy habár csak (!) minden kétszázadik ember hivatalnok, de a fölvet 50 keresőre saját családtagjaikon kívül még öt, az állam terhére eltartandó

egyén jut. Vagyis átlag mindenki a keresménye tizedrészét az államhivatalnokok és hozzátartozóik fenntartására fordítja. És ezért a pénzért csak annyit ért el, hogy ha adót nem fizet, akkor elliciztálják a vagyonát, ha máséhoz nyul, becsukják, ha nem akar katona lenni, becsukják s ha kivándorol, ismét becsukják.

Tessék még hozzávenni a nem állami tisztviselők légiót s akkor nem fogjuk túlzásnak találni egyik közgazdasági tudósunknak megjegyzését, hogy Magyarország ma egy nagy hivatalszoba.

Más állam gyarmatokat hódít; nálunk az állam idebent hódít tevékenységi köröket s maholnap államilag fogunk kosztolni is. A házasság már állami, ezentúl a születés, evés, ivás, alvás is állami engedélytől függhet, a mely engedélyek megadására az állami anyakönyvvezetők mintájára megint új hivatalnokokat teremtünk. Más állam a kereskedelmét, iparát, földművelését fejleszti; nekünk egyetlen gondunk a hivatalnoki testület fejlesztése. Másutt a nemzeti erő, az állami egység fejlesztésén dolgozik minden polgár; nálunk az állam megáll a hivatal küszöbén.

Régen a nemesség volt a nemzet; a nemzetes uraimék országa volt e föld, a melyet maguk a nemzetes urak birtak és gazdagítottak. Ma tekintetes és nagyságos urak hazája Magyarország, a kiket a föld alig-alig képes immár eltartani. A kik annak idején annyit szidtuk az osztrák bürokracziát, ma elsorvadunk a magyar bürokraczia rettentő nagy száma

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A bünhődés.

Irta: Alphonse Delstolre.

Madame Lanié olyan volt, mint a nyúl rózsza. Szépsége arcát, amelyen huszonöt évesnek bája mosolygott, mintha még szebbé tette volna a jó kedv, amelyre őt a napsütötte tavaszi délután hangolta, mikor bevásárlások után hazatért.

— Történt valami, Babette? A kicsike még nem jött haza az iskolából?

— Még nincs négy óra, — felelte a cseléd. — Madame tudja, hogy monsieur elutazott?

— Csak a kézi podgyaszt vitte magával... Különbösen egy levelet hagyott itt madamenak.

Képtelen lévő gyötrő félelmét leküzdeni, föltépte a borítékot. Halottápadt lett az arca, amikor a levelet elolvasta:

Claire, szegény Clariem!

Elutazom anélkül, hogy Isten hozzádot mondjak neked. Nem volt már bátorságom a szemeidbe nézni. Nagy összegeket vesztettem el a tőzsdén, egész vagyonunkat. A véletlen elárult aztán. Bocsáss meg, hi-

szen csak a te boldogságodért tettem, szaggá akartalak tenni téged, drágám. Minden elveszett és most 20.000 frank hiányzik Briand ur pénztárából! Nem oltom ki az életemet, mert minden jóvá akarok tenni... Menj és könyörögj helyettem, hogy ne üldözzenek, hanem engedjenek időt arra, hogy időm múltán a munkámmal mindent visszatérítsek... Mert én nem vagyok tolvaj; oh higgy nekem, Claire!... Ezer frankot magamnal vittem, kétezer itt hagyok neked. Ez a miénk, Claire, viseld gondját a mi édes kicsi Margueriteünknek és könyörülj rajtam! Addig nem adok életjelt magamról, amíg a szerencse ismét lábra nem állít...

Claire úgy érezte, mintha éjszaka vonult volna a szemei elé; mintha lestélyedt volna a föld mélyébe. Mély sóhaj tört ki az ajkain... de csak egy pillanatra. Aztán büszkén kiegyenesedett.

— Kezdődik a harc — mormogta — a becsületért... és a szerelemért!

Fél órával később már ott állott Briand ur előtt, aki mély részvételt nézett reá.

— Igen asszonyom, magam vettem észre a férjének rendellenességét. Oszintén sajnálom őt...

— Könyörögök, uram, ne tegyen följelentést. Megtérítem önnek a kárt én, én magam. Kérem, ne mondjon nemet... — rimázkodott a szerencsétlen nő és térdre borult.

Briand és a társa, Favret, gyengülmi érezték a szívüket. A tekintetük találkozott. A legalaposabban tájékoztatták magukat s megtudták, hogy az asszonyt semmi vád sem terheli Lanié bünében. Nem volt sem élványgó, sem tékozló. Szegény szerencsétlen anya.

— Legyen, asszonyom; beleegyezzünk. Természetesen, nem veszíthetünk el ekkora összeget és különben is minden bünt meg kell torolni. De beleegyezzünk abba, hogy ön, asszonyom, térítse meg veszteségünket. Es ebben — beláthatja — a legnagyobb bizalmunkat fejezzük ki ön iránt. Milyen határidőt kíván a visszatérítésre?

Erre a kérdésre megrendülten nézett fel a szegény nő. Mit jelentsen az a »határidő«? Jól tudta ő: könnyes éjszakáknak hosszú sorát. A két férfi megértette a néma döbbenetet és szánakozásuk még nagyobb lett.

— Akar 10 évi határidőt? vagy még többet?

— Igen, uraim, tíz évet. Oh, köszönöm önöknek! Es akkor aztán mintha semmi, semmi sem történt volna!

— Semmi, asszonyom. Nem is kérünk sem aláírást, sem egyéb papírt.

* * *

Claire, aki megbocsátott a férjének, most minden erejéből azon volt, hogy szonnal megkezdje az új életet. Férjhezmenetele előtt első

alatt. S az adózó népnél csak egy számlomra méltóbb van: ez az eltartott bürokracia maga, melynek a szegény népképtelen megadni a megélhetés elemi föltételeit. Ha a mai hivataink-gyár tovább is az eddigi sikerrel fog működni, magyar bürokratáink boldogan sóhajthatnak fel:

— Fizetésem ugyan semmi, de ez legalább biztos.

Dr. K. A.

A csongrádi választókerület sorsa.

A csongrádi választás megvizsgálására küldött bizottság gróf Apponyi Albert elnöklésével tartott ülésében folytatta a csongrádi kerületben megejtett vizsgálat eredményének megvitatását. Ugron János előadó összegezve az adatokat, azt indítványozta, hogy a bizottság tekintsen el a kerület képviselőküldési jogának felfüggesztésétől, mivel pénzügyi veszteség nem történt és az előfordult etetésítés nem olyan mértékű, hogy abból a kerület választói erkölcsi érületének meglazulására lehetne következtetni. Már pedig a képviselőküldési jog felfüggesztését egyedül ez indokolná. Münnich Aurél pótvizsgálat indítását indítványozta.

Ugron János utal ezzel szemben arra, hogy az eddigi vizsgálat már mindenre kiterjedt s így a pótvizs álatnak nem lehetne újabb eredménye. Bánhidy Béla és Boda Vilmos a kerület képviselőküldési jogának felfüggesztése mellett nyilatkozott. Angyal József, Szentiványi Árpád, Ivánka Oszkár, báró Horváth Artur és Abaffy Odön az előadó javaslata mellett foglaltak állást. Erre a bizottság Münnich Aurélnak a pótvizsgálatra vonatkozó indítványát mellőzte, majd hét szavazattal kettő ellenében kimondta, hogy a csongrádi kerület képviselőküldési jogának felfüggesztését indokoltnak nem látja.

Törvényjavaslatok előadói.

A képviselőház közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor Perczel Dezső elnöklése alatt megválasztotta a legutóbb betérjés-

telt közigazgatási törvényjavaslatok előadóit. A kivándorlás szabályozásáról szóló törvényjavaslat előadója Kristóffy József, az utlevél-ügyről szóló törvényjavaslat előadója Lator Sándor, a külföldieknek az ország területén való lakhatásáról szóló javaslat előadója Nyegre László, a határrendőrségről szóló javaslat előadója Hammersberg László, a három új csendőrkörület felállításáról szóló javaslat előadója Török Bertalan lett. A Medzibrodse telep csatolása tárgyában, továbbá Nagy-Bodok község erdőterületének csatolása tárgyában beadott belügyminiszteri jelentéseket Fischer Sándor fogja referálni. A bizottság a mennyiben a pénzügyi bizottság addig a belügyi tárcazt letárgyalja, csütörtökön, 13-án, ellenkező esetben november 18-án kezdi meg tárgyalásait.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 7.

Lengyel Zoltán, a függetlenségi párt ambíciózus fiatal tagja lauha érdeklődés közepette állott fel szólásra. Csak a párttagok csoportosultak melléje. De amint beszélt és érdekesebbnél érdekesebb apróságokkal fűszerezte beszédét, úgy fokozódott az érdeklődés is iránta. Lengyel Zoltán pedig beszélt egy órát — másfél órát és akkor — szünetet kért. Szünet után pedig kibeszélte az ülést a függetlenségi élők tetszése között. Maga Apponyi is odament hozzá és gratulált neki. Pártja pedig élénk ovációban részesítette.

Holnap szűzbeszédre van kiláltás. Ráth Endre fog beszélni. Mára várták, de Lengyel beszéde folytán lemaradt.

A csongrádi eredmény meglepedést keltett a folyosókon.

*

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A kolozsvári Gotterhalte.

Elnök előterjeszti, hogy Nessi Pál képviselő jelentést tett neki, a mely szerint az első honvédkerületi parancsnokság a kolozsvári Gott-

erhalte-ból kifolyólag ellene becsületügyi eljárást indított, a melyben a képviselő mentelmi jogának megsértését látja.

Olay Lajos indítványozza, tárgyalja a mentelmi bizottság ezt az ügyet már ma délután, vagy legkésőbb holnap.

Perczel Dezső a mentelmi bizottság elnöke ezt az idő rövidségénél fogva nem tartja lehetségesnek. A jövő hetet indítványozza.

Olay és a Ház ebbe beleenyugodott és így a bizottság ezt az érdekes ügyet a jövő héten fogja tárgyalni.

Ezután a napirendre tértek át: az indemnitási folytatólagos tárgyalására.

Első szónok Lengyel Zoltán volt. Nem veseltetik bizalommal oly kormány iránt, mely ténykedésével a nemzet élelgyökereit támadja meg. Nem akar a kormány gazdasági rendet de katonai javaslatokat akar. Panaszkodik a kormány sajtójára is, mely téli választásokkal fenyegeti az ellenzéket, ha obstruálni mer, — továbbá fel fogja Pavlovics Ljubomir ügyét, de mikor a kormány el akarja riasztani, nagyokat hallgat. Kijelenti, hogy nem ijed meg a fenyegetésektől. Vészinek neve Vészi, de nem jelent rák még v. szí.

Halász és a Gotterhalte.

A katonai dolgokat folytatva elbeszéli, milyen nyomoruságos sorsuk van a magyar fiuknak a közös hadseregben. Némely ezredbe csak azért küldenek vasasnémet parancsnokot, hogy kiirtsák a magyar fiukat. Példákat sorol fel. Nagyváradon egy időben sokat tüntettek a hazafiság mellett. Egy ízben Halász lap-szerkesztő, mikor a Gotterhaltét játszották, nem vette le kalapját, bár polgári rubában volt, megfosztották tisztirangjától, mint becs-telen embert.

Komjáthy Béla: Nem becs-telen!

Lengyel: Azt mondtam, hogy a katonai bíróság az ilyen embert becs-telennek mondja, nos hát én az ilyen embert tisztelem, becs-ülöm, kalapot emelek előtte. (Nagy tetszés. Taps a függetlenségi párton.)

Feilitsch báró tagadólág int.

Olay: De igen! Katonáknál azt tartják. (Zaj a függetlenségi párton. Közbekiáltások: De igen! Annak tartják!)

Horváth Gyula: Az ilyen emberrel nem párba-joznak. Minduyajan szolidarisak vagyunk.

Elnök: Konstatálom, hogy a katonai bíróság rangjától megfosztja, azt azért nem tartja becs-telennek. (Zajos ellentmondás a függetlenségi párton.)

Horváth: Mattasich-Kezlevics.

Hosszas mozgás, zaj után végre folytatja szavait

Lengyel Zoltán: A hadsereg uralkodik a

elárusító volt a Fashionabl párisi áruházban. Több hónapi fáradhatatlan keresés után sikerült végre pénztáruknál állást szerezni. Rokoni sem voltak, épen úgy a férjének sem; így hát könnyű szerrel tűnhetett el ismerősei köréből, akiknek azt mondta, hogy férje után a külföldre utazik. El is hagyta az egész városrészt s leánykori nevét véve föl, 7 éves leánykáját egy intézetbe adta közel Páris mellett . . . ettől fogva aztán nem gondolt egyébre, mint megtéríteni az adósságát.

Multak az évek s azokkal együtt nőtt az aggodalma: hátha a férjének kedvezett a szerencse? hátha írt neki s a levelek mint kézbesíthetetlenek, visszakérültek a feladóhoz? Allandó élmis aggodalmak közt élt. Hátha a férje a halálos ágyáról, vagy betegágyáról fordult hozzá segítségért?

Briand ur ezalatt visszavonult az üzletből és a cég Favret nevére íratott, akinek Claire három év óta pontosan beszoigáltatta a részleteket. Az idő folyamán mégis észre kellett venni, hogy abba a tiszteletbe, amelylyel Favret iránta viseltetett, bizonyos bámulattal teljes gyöngédség vegyült. Látta az arcán, mint szökött abba a vér, mikor az ő nyomoruságából megtakarított filléreit átvette . . . átvette, de úgy, hogy inkább szerette volna visszaadni, ha az nem lett volna sértés. Favret néha a kis Margueret is látni kívánta s ilyenkor barátságosan, szinte jatyailag viselkedett iránta.

* * *

A határidők nyolczadik esztendeje a vége felé közeledett. Egy boros, esős novemberi este fájdalmas izgatottsággal jelent meg madame Lanié Ernest Favret előtt. Még sápadtabb és fáradtabb volt, mint rendszeren. Az ajkai körül egy vonás, amely kegyelemért könyörgött. Favret mely részvétet érzett s önkénytelen mezdulattal sietett feléje, mintha fel akarná segíteni a roskadozó nőt.

— Favret ur, most már nyolcz esztendeje van annak. Félek, hogy sohasem leszek vele kész. Ma csak hétszáz frankot hozok önnek. Tehát marad még ötezzernél is több.

— Semmi bankkódás. Tudja, hogy annyi időt engedek önnek, amennyit csak akar. Ne beszéljen így. De nagyon sápadt. Talán a szükségest is megvonja magától? En én, én . . .

Az asszony azonban hirtelen közbe szólt:

— Marguerite beteg volt?

— Mar nerite beteg? Oh, Istenem!

— Harom hónapig. Az-élelmód az intézetben, meg a fejlődés kora . . . Magamhoz kellett őt vennem és cselédet is kellett fogadnom az ápolásra. Most már, hála az égnek, jobban van. Szegény kicsikém!

Eskor már nem volt képes magát tartóztatni és hangos zokogásra fakadt. Ernest Favret meg akarta fogni a kezét, de ő nem engedte. Szomoruan mondta tehát a férfi.

— Hát semmi bizalma sincs én irántam?

— Oh igen, hiszen én olyan jó barátom volt nékem mindig. Bocsásson meg nekem . . .

Es átengedte a kezét, amelyet Favret megleg szoritással tartott.

— Hát nem-érez semmit irántam? Ne, ne féljen! Engedjen engem beszélni most. Tul-ságosan sokáig vártam eddig. Igaz, én szeretem önt; bámulója vagyok, imádom . . . Lássan, annyi év mult el már. O nem adott hírt magáról. Vszatért? Nem. A törvény szerint ön szabad. Ha akarja, minden kötelet el egyszerre elvetethet magától.

— Oh, ön könyörtelen!

— De gondolja meg, — suttozta tovább a férfi. — Gondoljon Margueretere. Őt is valami üzletbe akarja külden, hogy a kenyerét keresse. Hiszen ön még maga is csakoem gyermek, alig asszony! A gyermekért és ön miatt . . . tegye meg.

— Nem! Hallgasson! Na vigyen kísértetb. Ah, bárcsak vissza jönné már!

Könyörögve, összekulcsolt kezekkel terdelt Favret elé és ő gyöngéden, meghatottam emelte föl.

* * *

Egész éjszaka álmatlanul és dobogó szívvel feküdt ágyában. Reggel esőngettek. Ajtó nyitott. A küszöbön szótlanul, reszkető kézzel emelte le a kalapját egy napbaráított arcú, összes hajú férfi.

— Lucieul! Lucieul! Te . . . te vagy?

— Claire, imádott Clairem! . . . És ez Margu-rite?

császári palotában, uralkodik maga az uralkodó felett. Nem védelemre van, hanem, hogy kiszípolozza a népet. (Ugy van! a szélsőbalon.)

A magyar katona a világ legjobb katonája, a történelmi adatok fényesen bizonyítják ezt, de a magyar fiukat kiszorítják onnan és sanyargatják őket. (Ugy van!) A magyar hadseregnek mindent megszavazná, de amíg nemzeti érzésünknek fittyet hánynak és érzelmeinket semmibe veszik, addig nem lehet másnak nevezni a hadsereg újabb kérését, mint **toltságos vakmerőségnek**, (Tetszés a szélsőbalon) amely ellen minden erőnkkel küzdeni fogunk, (Élénk tetszés a szélsőbalon.)

Öt percz szünet.

Szünet után

Lengyel folytatja beszédét a civilistárról és az ülés végéig beszélt.

Apponyi Albert gróf levele a F. M. K. E.-hez.

Mikor a Pozsonyvármegyei Közművelődési Egyesület Apponyi Albert grófot megválasztotta elnökévé, a F. M. K. E. igazgató választmányja levélben üdvözölte őt. Apponyi Albert gróf ez üdvözlésre sajátkezű levélben válaszolt az egyesületnek. A levél *Thuróczy* Vilmos cs. és kir. kamaráshoz van intézve s így hangzik:

Méltóságos Elnök Ur!

Hogy történt, hogy nem, hogy a Méltóságos Elnök vezérése alatt álló Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület szíves üdvözlő levelére ilyen sokáig nem válaszoltam, annak magyarázatába nem bocsájtkozom. Megtudnám adni indokát azon zaklatott életmódban, a melyet az egész nyáron folytatnom kellett; de inkább egyszerűen elnézésüket kérem, hivatkozva arra a testvéri indulatra, a mely a közös szent célért küzdeket egymáshoz kapcsolja és arra a tiszteletre, a melyet e térenek régebbi művelői iránt érzek. Fogadjon ily elkésetten is jó indulattal igaz hátam kifejezését és azt a kijelentésemet, hogy a bizalom, a melylyel működésem elé tekintetek, hatalmas buzdításul szolgál e bizalom kiérdemlésére.

A siker, az sajnós, nem függ egyesek jóakaratótól és buzgalmitól, hanem nagyrészt olyan tényezőktől, a melynek akcióképessége és akciókészsége az utóbbi időben nagyon lelohadt. A magyar társadalmat értem ez alatt, a mely

bizonyára nem fogyatkozott meg hazafiságban, de súlyos anyagi gondokkal küzdve, nehezebben emelkedik föl eszményi célok átérésére, tevékeny felkarolására. Pedig szegény társadalmunktól is telnek az a fejenként igen csekély és összegezésében mégis nagy eredményű anyagi áldozat, mely működésük éltetéséhez szükséges; gondjaikban pedig valóságos üdülést nyujtana az a néhány pillanat, a melyet a nemzeti céljainkkal való foglalkozásnak szentelnénk. A legnagyobb nehézség abban áll, hogy erőnk forrását másutt kell keresnünk, mint a hol a működésünk érvényesül; ez utóbbinak tere első sorban az a terület, a hol a magyarságot kiszorítani készül a nem magyar ajkúak nyelvi kiterjeszkedése; azután meg a nem magyar ajkú testvéreink-lakta egész vidék, a kiknél a hazafiatlan izgatásokat eliensúlyozni, a hazafias érzelmeket ébrentartani, az állami nyelv ismeretét terjeszteni iparkodunk. Es bár ezzel első sorban a nem magyar ajkú testvéreink és a fenyegetett magyarságnak érdekében cselekszünk, még nem jutottunk odáig, hogy ezt az igazságot az első megértsek és nem várhatunk erőt azoktól, a kik magok is támogatásunkra szorultak. A tiszta magyarságra kell tehát támaszkodnunk, ennek érdeklődését és a nemzeti egység iránt való érzékét annyira fokoznunk, hogy az anyagi és szellemi áldozatért és munkáért, a melylyel működésünket elősegíti, teljes ellenértéket találjon abban, a mit idegen ajkú testvérei és fajrokonai tőlünk nyernek. Egész feladatunk közvetítés ama tiszta magyar ajkú vidékek közt, a melyektől a működés eszközeit nyerjük és azon fenyegetett terület közt, melyekre a működésünk terjed. A siker attól az erőből függ, a melyet onnan ide átvinni tudunk. E közvetítő feladatnak sajnós az a nehez bök része, a melylyel a magyarság felé fordulunk; de ebben kell mindenekeiféle sikert értnünk.

Mikor fog ez beállani, mikor fog ennek folytán egyleti tevékenységünk hatalmasabb lendületet venni, nem tudom. De kell, hogy beálljon egy újabb nemzeti föllendülésnek a korszaka, amelyet a pangás korszakán keresztül akkép bevárni, hogy le nem szerelünk, hogy a kereteket számára készen tartjuk, hogy annyi erővel, amennyit összeszedni bírunk, mégis szakadatlanul tovább működünk, szintén nagy és fokozatos föladat, ama várva-várt föllendülés beállhatásának feltétele.

Midőn szerény tehetségemmel a mai lankasztó körülmények közt a szent célt munkáló egyesületek egyikének élére léptem és magam körül látom a csüggedni nem tudó férfiak tekintélyes számát, tekintetem e szebb jövő felé fordul, türelessen bizalommal, szilárd akarattal. És bálával ragadom meg a testvéri jobbot, a melylyel a F. M. K. E. lelkes vezéréifélem nyuj-

tottak, csak azt óhajtván, hogy sikerüljön bizalmukat igazolni.

Budapest, 1902 okt. 22.

Kiváló tisztelettel maradok

Méltóságodnak

kész szolgálja:

Apponyi Albert.

Váradai por.

Egykor gróf Széchenyi István Pesti por és sár címen munkát írt, melyben az ország fővárosának mizériáit kiméletlenül, mert javító célzattal ostromolta. Ez jut eszünkbe nekünk is akik elég szerencsétlenek vagyunk a káptalan domb vagy a vasút tájékán lakni a poros időszakban azaz ősszel. Azelőtt is türethetetlen volt a káptalansori meg Schlauch-téri por, de mióta a Köblös-féle téglagyár kéménye disztelenkedik a temető mellett, azóta meg éppen szánandó az, akiknek nincs módjában csukott kocsiiban járni a káptalansoron, Múzeum- vagy a Pray György-utcáig, no meg az olasz temetőbe menő uton.

A reggeli esti csordajárásról nem szólok, de a téglavetőbe járó terhes-szekerek, lassú koczogásukkal a bokáig érő port úgy fölverik, hogy néha napján a nagy épületek, mint valami ködfátyolkép vagy délibáb tűnnek fel porral telített szemünk előtt. Hát még a hetfői és egyéb vásárcsori parasztszekerek, amelyek a Fő-utca istentelen kövezetét kerülve a Pray György-utcán, káptalansoron, Széles-utcán koczognak végig, hogy aztán a hidvámot is megkerülve, nem éppen száraz kerékekkel átvágjanak a Körözsön, a várost megcsalva, poros nyomorúságukat növelve.

Mindez azonban nem bírja rá az intéző köröket, hogy a vízvezeték csapjait kieresztessek és egy kis jótékony záporral enyhítsék szaharai gyötrelmeinket. Még halottak napján is porfördőt vett mindenki, aki az olasz temetőbe kimerésztelt sétálni vagy kocsizni. Pedig az olaszii temető talán csak mégis első, legelőkelőbb sírkertünk, hová a legtöbb adót fizető közönség jár a kegyelet adóját leróni. Ezek után tekintettel arra, hogy akiknek kötelességük lett volna, a városi közgyűlésen nem tettek lépést bajaink orvoslására bátrak vagyunk a polgármester urhoz a következő tiszteletteljes interpellációt intézni:

Minthogy a Schlauch-tér északi oldalutja, a Káptalan-sor, a temetőbe menő ut a város egyik legforgalmasabb utvonulatát képezik, amelyen főleg a terhes szekereknek illetőleg a székesegyházba és temetőbe siető művelt közönségnek, hazánk reményeinek a tanuló ifjúságnak forgalma igen nagy;

minthogy továbbá a káptalansoron a városnak igen sok adót fizető polgárai laknak, akik a városi terheket viselik, de a városi lét kényelmét az uttest nyomorult állapota és forgalmi viszonyaink miatt csak igen korlátolt mértékben élvezik, úgy, hogy egyszer eszükbe juthat a sorompón kívül való helyezésüket szorgalmazni:

ezennel tisztelettel felkérjük városunk t. Tanácsát, hogy poros időben a Schlauch-tér, Káptalan-sor, temetői ut legalább némi locsolását eirendelni, s mihielyt lehetséges lesz a nevezett utak burkolásáról gondoskodni ne terheltessek.

Ennél méltányosabb interpellációt nehéz lenne intézni városunk tanácsához.

Az alföldi nagy parasztközségek, így Nagy-Szalonta, Makó, Karczag kövezet dolgában messze túlhaladják Váradot, pedig sem gránit-

A sok öleléstől, csóktól és a lelki-furdalástól pillanatra elállt a lélegzete.

— Claire, Marguerite! a teljes becsület... Nem, az lehetetlen! Ti nem szerethettek, nem becsülhettek már engem... El kell ismét mennem, ez a ház nem lehet már az enyém! Csak azért jöttem, hogy visszaadjam nektek azt, amit elvesztettetek: a gondtalan életet, a boldogságot, a jövőtöket! Gazdag vagyok; itt van, vegyétek! Ez mind a tietek, mind, ti drága, imádott egyetleneim!...

Es mialatt így beszélt, egy kézi podgyászláskából egész halom bankót vett elő, meg amerikai aranyat. Akkor aztán egy székbe hanyatlott és tisztes isméteit: »Elutazni! Elutazni! Csak egy órai nyugalom után jutott ismét magához, akkor aztán elmondta éveinek a történetét.

New-Yorkban, ahová menekült, egy gyermekori barátjára akadt, a ki szánakozva, jó szívvvel fogadta. Az első hét esztendő nagyon mozgalmas volt. New-Yorkban, majd San-Franciscóban könyvelő volt; aztán ágense lett egy prémkereskedésnek; végre ösztetakarított pénzeszkéből maga nyitott üzletet s később marhatenyésztésbe fogott és földet vásárolt. A mult ében egy öreg néger, aki a házban szolgált, kivitte őt egy kiszáradt folyó medréhez a hegy aljára és elmondta neki, hogy ebben a földben, amely most Lucien tulajdona, hajdanában sok arany volt. Az egész hegy s az egész síkság földrétege alatt tengernyi kin-

csék rejtőztek. Lehetetlen, hogy ne maradt volna még ott valami. Lucien megfogadta a tanácsot, kutatni kezdett és — csakugyan aranyra bukkant. Egyszeriben gazdaggá lett. Ekkor több ízben írt a feleségének, de a levelek visszaérkeztek...

Amikor férj és feleség egyedül maradtak — mert Margueritének nem volt szabad a dolgról tudni — Claire is elmondta a maga sorát. Es Lucien keserű könyvekkel hallotta ezt a történetet, amely sokkal szomorubb volt az övénél...

— Tehát senki sem tudta meg a bűnömöt? A te kedvedért Briand és Favret megkíméltek engem, sőt megbocsátottak nekem? Oh, ez sok, tulságosan sok!

* * *

Még az nap fölkereste madame Lanié Favret urat. Amikor meghatottságtól némán letette az asztalára a még főnálló tartozását, a kereskedő megértette őt és elsápadt.

— Visszajött?

— Igen, — felelt Claire és boldog, hálas pillantással nézett a férjára. — Lucienem, dolgozott, küzdött, szenvedett... Jóvá tette a bűnét.

bánya, sem aszfaltgyár nincsenek a szomszéd-ságukban.*

A szegény pirja borította el arczomat, midőn a tavasszal Makón járván, a vasutól a városba aszfaltmakadamon behajtottam. Mintha csak gummirádlere mentem volna. Akinálunk kocsin behajtat a kispiaiczig, annak szikrákat hányhat a szeme s kirázódik a lelke: pedig nem ő szenved egyedül. Akik a Fő-utcán járnak egy-egy vonat érkezéskor, majd meg-siketülnek, akkora zajt üt az a néhány nyo-morult konfli vagy kétfogatu, amely beszállítja a városunkba érkezettek.

A Fő-utcát okvetlen aszfaltmakadammal kell ellátni, ha nem akarjuk, hogy városunk a legromgyosabb parasztfészek mögé süllyedjen. Teherforgalomnak meg semmi helye olyan szűk vonalon. Ott van a Sztaroveszky-utca.

Egy olasz lakos.

* Igaz, hogy az olajgyár szennyével sem pisz-
kítja be senki folyókat, mint a mi szegény Kö-
rösünk.

UJDONSAGOK.

A gyermekkórház jötevői.

A nagyvárad Sztaroveszky-gyermekkór-házai a jövő vasárnapon, november 16-án nyitják meg ünnepélyesen. Eddig 206,000 ko-rona a kórház alapja, a melynek legtöbbit, mintegy másfél százezer koronát b. e. *Sztaroveszky* Imre hagyományozta. Helyénvalónak vél-jük közölni azok neveit, akik a humanus intéz-mény alapjához nagyobb összegekkel járultak.

Ezek a következők:

- Néh. Sztaroveszky Imre 144393 kor. 68
fillér.
Néh. Dr. Mayer Agost 1000 korona.
Néh. Csomák Emánuel 1000 korona.
Biharmegyei orvos és gyógyszerész-egylet
200 korona.
Néh. Báró Döry József 1000 korona.
Nagyvárad *»Komló«* és Bazar kerekasztal
társaság 300 korona.
Vinkler József püspök 2000 korona.
Schiffner Ede kanonok 1000 korona.
Nagyvárad takarékpénztár összesen 3200
korona.
Báró Königsvarter Herman és neje össze-
sen 20000 korona.
Néh. Winterhalter Antal kanonok 500
korona.
Nagyvárad gazdasági és iparbank összesen
335 korona.
Andrássy János kanonok 200 korona.
Ozv. Berkovics Zsigmondné 200 korona.
Id. Rimanóczy Kálmán 6000 korona.
Br. Luzsenszky Lenke és Etelka 200
korona.
Dr. Hoványi Ferenc gyűjtése 500 korona
alapítv. 2000 k. összesen 2500 korona.
Polgari takarékpénztár összesen 200 korona.
Biharmegye kereskedelmi bank 200 korona.
Léderer és Kálmán r. t. 1000 korona.
A gyermekkórház-alapjára rendezett bál
és gyűjtésből 1898. évben befolyt 8416 kor.
66 fillér.
Néh. Deutsch Ferencz gyermekei 200
korona.
Néh. özv. Kálmán Ferenczné örökösei
200 korona.
özv. Stern Mártonné 400 korona.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park)
nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél
1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d.
u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Nov. 15 Jogász-táncszertély a Kereskedelmi Csarnokban.

* A jövő évi virillsek. Az igazoló választ-
mány már összeállította az 1903. évre Nagy-
várad város legtöbb adót fizetőinek névjegy-
zékét. Ez ellen több felebbezést adtak be, ame-
lyeket hétfőn délelőlt 10 órakor tárgyal a bi-
ráló választmány.

* Az ingatlanok átírási díjai. Az ingatl-
nok átírása után Nagyvárad városa 1% illeté-
ket szed s e czimen tetemes összeg folyt be
évről-évre a városi pénztárba. Az 1901. évben
21395 korona átírási illetéket fizettek be
Nagyvárad városának ingatlanok átírása után.
A belügyminiszter azonban csak öt évre enge-
délyezte ezen díjak szedését s ez év végével az
öt év letelik. Nagyvárad város törvényhatósági
bizottsága feliratot intézett a miniszterhez
amelyben rámutatott, hogy ezen díjak szedését
a város nem nélkülözheti, mert helyette 4%-
kal kellene a közközlöt emelni, ami a polgár-
ságot nagyon érzékenyen sújtaná. Ujabb öt
évre kérték a díjak szedésének engedélyezését.
A miniszter a város kérelmére 1907. év végeig
engedélyezte az ingatlanok átírási díjának
szedését.

* Elhunyt városi alkalmazottak temetési
járuléka. Nagyvárad város szeptemberi köz-
gyűlésén *Hrozjencsik* János volt városi rajzoló
özvegyének 300 korona halotti negyedet sza-
vaztak meg, *Takács* László volt mérnöki hi-
vatali szakdíjnak özvegyének pedig 300 korona
temetkezési járulékot szavaztak meg. Mindkét
közgyűlési határozatot a belügyminiszter jóvá-
hagyta; az utóbbinál azonban figyelmezteti a
miniszter a várost, hogy a jövőben csak rend-
szeres városi tisztviselők özvegyének szavazzon
meg temetkezési járulékot, mert a nem rend-
szeres alkalmazottak özvegyei ilyen járulékra
nem tarthatnak igényt.

* Elhunyt járásorvos. A sárréti (azelőtt
b.-tordai) járás közbecsülésben állott járás-
orvosa, dr. *Fálfy* István, mint részvétellel érte-
stülünk, tegnap pénteken reggel Nagy-Bajomban
meghalt. Az elhunyt orvos még fiatal ember
volt, azonban már évek óta betegeskedett. A
holttestet szülei hazaszállíttatják Székes-
fejvárra.

* Ismeretlen tolvajok. *Hönig* Márton
Rómer-utca 5. szám alatti lakásának élés-
kamrájából tegnap virradóra 2 bűdönzsirt, egy
libát és több ruhadarabot ismeretlen tettesek
elloptak. A rendőrség nyomozza az ismeretlen
tolvajokat.

* Két tűz közzé szorult uzsorás. A nem-
régiben hirhetté lett *Fülöp* Izsákot érte utól
a nemezis. Most ő került olyan égetően szo-
rult helyzetbe, mint a milyenekben vergődő
embereket szokott megkopsztani. A hazard
üzleti manipulációkkal foglalkozó uzsorás az
utóbbi időben a csőd szélére jutott. S míg egy
felő a bűnügyi vizsgálat szorongatta, másfelől
hitelezői fenyegették, kik között első helyen
elvált felesége áll, a ki birói uton hajtatta be
követelését, miért is az uzsorás kis-pereczes-
utcai szatócsüzletét bezárták. A bezárt üzlet
nagy feltűnést kelt a környék lakói körében,
s egy kis természetes kárörömmel mondó-
gatják, hogy Izsákot is utól érte a szükség s a
bűntetés.

* Elfogott veszedelmes tolvaj. Annak ide-
jén megemlékeztünk arról, hogy *Gombor* Sán-
dor 26 éves budapesti születésű nagyvárad
illetőségű jó családból származó szabó segéd,
ki már hosszú idő óta munka nélkül csavarog
Nagyváradon és családja ismerőseit zaklatja
segítségért, egy *Mesnyi* Lajos nevű már több-
ször büntetett társával együtt mily ügyesen
csaptak be több czukrászt, fűszerkereskedőt
stb. miután az ismerősök megvontak tőle min-
den segítséget. Ismert nagyvárad elöl-
fiak nevében leveleket irtak az üzlettulajdono-
soknak, melyek alapján hitelbe minden jót
összevásároltak, s aztán odébb állottak. A

leveleket mindig *Gombor* irta, az eljáró pedig
Mesnyi volt. Egyszer aztán kistült a turpisságuk,
de a károsultak sajnálva a jó családból szár-
mazó, de elzüllött ifjút, elálltak panaszuktól.
Tegnap *Valdner* Károly, a tisztviselők ottho-
nának pinzére tett panaszt a rendőrségnél,
hogy kabátját az otthon helyisége előszobájá-
ból ellopták. A megindított nyomozás folytán a
tolvaj még aznap kézrekerült *Gombor* és
Mesnyi személyében. A vallás során *Gombor*
és társa az elkövetett lopások egész halmazát
vallották be. Nevezetesen Sonnenfeld ügyvéd
lakásáról nadrágot és kabátot, az ipartestület
helyiségéből két télikabátot; a katolikus legény-
egyletből két felöltőt, a vasuti állomástól egy
kosár fehérműt, a *Deutsch* féle házból egy
kabátot és egy öt koronát tartalmazó bőr er-
szényt, *Kárpáti* Zöldfa-utcai boltja elől 12
drb trikót, az *Uri-utczáról* egy bőrdöngőt könyv-
vekkal, az *Or-utczáról* 1 libát, 2 ruczát, a *Hu-*
sár-utczai *Bereczky* féle házból 2 libát, *Sztar-*
oveczky-utczán egy párnát, a *Zöldfa-utczai*
Zsiga házból egy női ruhát, az *Ullmann* féle
házból egy nagy és egy gyermek kabátot, a
kereskedelmi csarnok udvaráról 5 csirkét, a
Kapuczinus-utczáról két katona ládát, s végül
a *Pável-utczáról* egy kosár körtét loptak el. A
két veszedelmes tolvajt a rendőrség ártalmat-
lanná tette.

* Magyar apéczák Amerikában. Sz.
Handlovics Emerentiana vezetése alatt öt
irgalmas nővér indult tegnap Amerikába. Az
Egyesült államokban levő pittsburghi egyház-
megyébe, hogy az ott lakó magyarok gyerme-
keit oktassa, őket magyaroknak és katoliku-
soknak nevelje. Az irgalmas nővérek ezen vál-
lalkozását nagyon elősegítette egy *Kazinczy*
nevű, Pittsburghban lakó magyar pap, valamint
Meszlényi Gyula szatmári püspök. A kon-
gregáció előjárósága felhívására oly nagy
számmal jelentkeztek a nővérek az amerikai
expedícióra, hogy az előjáróság csak nehezen
tudta a sok nővér között a legalkalmasabbat
kiválasztani. Az elutazott nővérek állandóan
ott maradnak Amerikában és azt remélik,
hogy Isten segítségével és lelkes magyar hon-
leányok támogatásával rövid pár év alatt az
összes amerikai magyarok gyermekeinek neve-
lését magukra vállalhatják. Azoknak, kik a
readbe belépni óhajtanak, szívesen szolgál fel-
világítással az irgalmas nővérek tartományi
főnöknője Szatmárt.

* Tolvaj családeleány. *Lőrinczy* Erzsébet
családeleányt gazdája elküldte s így kenyér
nélkül maradt. Elment *Wallerstein* butorke-
reskedő lakására, hol az előszobában meglátott
egy fogason függő télikabátot, melyet aztán
észrevétlenül ellopott. Tegnap értékesítési
akarta a kabátot, de megcsípték a rendőrség
emberei, kik aztán a főkapitánysághoz kísérték,
hol lezáratták.

* Mivel fűt Mark Twain? Az amerikai
szénsztrájk nehéz napjaiban *Mark Twain*, az
amerikaiak nagynevű humoristája, állítólag a kö-
vetkező levelet intézte a washingtoni pénzügyminisz-
teriumi titkárhoz:

Tisztelt uram!

Miután a tüzelő anyag olyan drága lett, hogy
szerény jövedelmű író ember nem tudja megfizet-
etni, a következőket rendelem meg önnél: 45
tonna ócska állami kötelezvények, szobafűtésre,
lehetőleg 1864-iki 7 százalékos aranykötvények; 12
tonna régi bankó. konyhai tüzelésre, 8 hordó
száraz 1866-beli 25 és 50 centes postai bélyeg
alágyújtásra. A megrendelés mielőbbi teljesítését
kérem utolsó árak mellett. A számát tessék elkül-
deni kész szolgáljához, a ki bizonyára hü sza-
vazó lesz.
Mark Twain.

Igy hát az elavult kincsek parázsánál meleg-
szik Amerika humora.

* Fizetésektelen nagyvárad kereskedő.
A bécsi hitelezők védőgyesülete közli, hogy a
Guttmann Albert nagyvárad bórkereskedő
czég fizetésektelen lett.

* **A pellagra ellen.** Ez a veszedelmes betegség, amely a legtöbb esetben iszonyu kínok után halált okoz, a romlott tengeri élvezetétől keletkezik. A belügyminiszter most hosszú körrendeletben hívja fel erre a hatóság figyelmét. Ez évben a tengeri nem érett jól be s valószínűleg sokan nem szájítják jól ki és a beraktározás után megdohosodik, amitől könnyen meg lehet kapni a borzasztó betegséget. Utasítja a miniszter a hatóságokat, hogy figyelmen kívül ne hagyják a veszélyre a lakosságot s a piacokon eladásra kerülő tengerit vizsgálják meg. — Bihar megye jó részén, az oláh lakosság között a tengeri a fő tápszers a pellagra pár év előtt már fellépett a megye délnyugati részén.

* **Bérczi Budapestre megy.** Mióta Somogyi Károly a társulat megmaradt legjobb erőit csodás kedvteliséssel eresztli szélnék, azóta nagyot nőtt Bérczi önértéke. Mindenfelé büszkén hirdeti:

— Hja, az igazi művészt még Somogyi is megbecsüli. Már például engem a világot sem bocsátana el; Nyárai kismiska volt hozzám képest, no de el is csapták a Népszínházhoz. Lám, én itt vagyok s még egy évig itt is leszek. Már mi igazi művészek csak itt maradunk, ugy-e direktor ur?

Tegnap aztán a sok dicsekvést megutáta egyik újságíró s míg Bérczi javában alszott a Royaban, egyszer csak eltűnt mellőle.

Egy negyedóra múlva cseng a telefon.

— Halló! A Royal pinczére? Igenis. Budapestről, Bérczi úrral? Azonnal!

S jelenti a pinczér Bérczinek, hogy valami erélyes hangú úr óhajt vele beszélni Budapestről.

Bérczi örömeiben ultimóra elfogadta a betest s természetesen fizetés nélkül önértékes léptekkel haladt a telefon felé.

— Halló! Bérczi úr?

— Igenis.

— Én Zoltán Vilmos vagyok, a Magyar Színház igazgatója.

— Alázatos szolgálja! Méltóztassék, oh kérem, méltóztassék!

— Megkapta a levelemet?

— Levelet? Nem én, könyörgöm.

— Ej, ej, ez bosszantó. No de sebjaj, elintézzük így is. Hát van már szerződése?

— Van, sajnos, Somogyihoz s virágvasárnapig.

— No az baj, mert szerződöttni akartam.

Nem lehetne felbontani a szerződést?

(Bérczi közben büszkén odaszólt a fiuknak: Budapestre hívnak! aztán felelt:)

— Lehetetlen!

— Pedig én önt igen szeretném megnyerni Budapestre. Ismerem, mint igazi művészt s meg akarom becsülni tehetségét...

(Bérczi szerényen és szendén belemosolygott a kagylóba.)

— Kérem, ha direktor ur kegyes volna a büntetésépenzt lefizetni helyettem és a szabómat...

(Egyszerre dörgő hang ordít bele a telefonba:)

— A szabódat fizess ki magad, komédiás! Én beszéltem, a szabó, a ki három éve várakoztatásra!

Bérczi elhűlve hallgatott az ismerősnek tetsző hangra s leforrázva menekült vissza a kártyaasztalhoz. Ott már tudták, hogy Zoltán Vilmos is, meg a szabó is egyik kedélyességéről ismert bohém volt. Hallott is Bérczi annyi rossz éleztet, hogy azóta azzal fenyegetőzik:

— Skriblerek, ha nem hagytok békét, adóságaimra mondom, hogy soha sem megyek Budapestre!

S azóta békét élvez újra.

* **Furfangos cigányhad.** Tegnap délelőtt két szekérre való kóbor cigányhad táborozott az áruraktár mögötti területen. E helyet utóbb igen megkedvelték Fáraó ivadéka, mivel néptelen, piszkos, ronda, éjjel vaksötét terület, mely csak tolvajbandának való, honnan zavartalanul járhatnak jámbor embereket fosztogatni, sőt a véletlenül közzéjük akadó idegent szépségesen meg is fojthatják, kirabolhatják éjjel a rendőrség felől, mert ott ugyan hiába kiabál az illető, nem hallja meg senki ember fia, vagy ha hallják is a jól távol lakók, azt

hiszik, hogy a Pecze bűzös vizében élő állatok hangversenyeznek. — Tegnap délelőtt is rosszban törték a kóbor cigányok fejüket. Rávetették szemüket egy a Pecze tulsó partján lakó polgár három szép párnájára, melyek az udvaron ki voltak téve szellőzni. Hogy pedig egész gyanútlanul kaparintsák kézhez a három párnát, előre megbeszélte terv szerint véres verekedést rögtönöztek, mielőtt egy társuk a párnákat igyekezett elemelni. A furfangos cigányok terve sikerült, mert az egész környék összesereglett a véres látványra s egész nyugodtan elemelhette az ezzel megbízott cigány a párnákat. Azonban a cigányok megadták az árát a jámbor tettüknek, mert az arra váró rendőrjárőr bekísérte az egész truppot a rendőrségre, hol mindnyájukat bezárták nyolcz napra.

* **A cigány tolla.** Varga József valahonnan szerzett magának egy zsák tollat, melyet aztán tegnap déli 12 óráig folyton kicálgatott — mint legjobbat — a vásárló közönségnek. Az ott őrt álló rendőrnek feltűnt, hogy Fáraó ivadéka oly olcsón akarja vesztegetni portékáját. Megkérdezte tehát tőle, hogy honnan szerezte ezt a sok tollat. A more először azt mondta, hogy döglött ruczákról való, mit azonban nem hittek el neki. Mivel sehogy sem tudta — jobban mondva nem akarta — megnevezni a gyanús toll eredetét, a rendőrkapitánysághoz kísérték, hol lezáratott.

* **Eltűnt fia és leány.** Pelle Tódor alsó-kimpányi 16 éves ifju több társával a magyar alföldre ment munkát keresni. Ezelőtt pár héttel igyekeztek haza, hogy a telet falujukban töltsék. Pelle azonban Uj-Aradon elvált társaitól s azóta nem tudják hol van. Sarkadról pedig Farkas Juliánna fiatal szép leány tűnt el. Valószínűleg egy Kovács Juliánna kétes hírű nő csalta el. Mindkettőt köröziik.

EGYESÜLETEK.

A „Népnevelési egyesület“ gyűlése. A Bihar megyei Népnevelési Egyesület választmányára ma (szombaton) délután 5 órakor, hivatalos helyiségében (Reáliskola-u. közs. polg. fiúiskola épület földszint 10. ajtó) gyűlést tart.

IRODALOM.

A Szigligeti-társaság választmányi ülése. Meghívás. A Szigligeti-Társaság tisztikarának és választmányának t. tagjait van szerencsém a folyó 1902. évi november hó 8-án (szombaton) délután 5 órakor a Gazdasági és Iparbank igazgatósági termében tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívni.

Tárgyak:

1. Előki jelentések és folyó ügyek.
2. A drámapályázatra beérkezett pályaművek bemutatása és a bírálóbizottság megalkotása.
3. A legközelebbi felolvasó ülés napjának és műsorának megállapítása.
4. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1902. november 6-án.

Rádl Odön,
társ. elnök.

Pugacsev. Az orosz nemzeti jellemnek érdekes típusa Pugacsev jelleme és sorsa. Felkelő volt Katalin királysága alatt és trónjára és koronájára vágyott. Csak Oroszországban képzelhető el oly bizarr és érdekes élet, a milyen Pugacsevé volt.

Pugacsev közönséges kozák volt, ki mint katona szolgált, aztán többféle kihágásért száműzetésre ítéltetett. Sikertelenül megszökött, az ázsiai határon a Jaik folyó mellett, csakhamar egy egész kozák csapat vette körül és mint III. Péter császár, tábornokoknak és grófoknak nevezte

ki fő hivat. Elfoglalta az Orenburg vidéki kisebb erődítéseket és mint a nép felszabadítója lépett fel a nejével, a császárral szövetséges nemesek ellen. Egy ideig Pugacsev hatalmában volt a Volga egész középső medenczéje. De a rendes katonaság előtt nem állhattak meg a barbár csapatok és a kormány szigorúsága és erélye nagyon csökkentette a fölkelők számát és bátorságát. Egy döntő csata után magok párhívai adták ki Pugacsevet, hogy amnestiát nyerjenek. A trónkövetelőt, ki magában eszközt látott Oroszország megrontására, Moszkvában kivégezték.

Pugacsevről és koráról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 171. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Ir. dalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Don Cézár.

Vasárnap: délután: Kis herceg, este: Ripacsos Pista dolmánya. (Népszínmű.)

Don Cézár.

A régi operettek egyik legkedvesebbjét örömmel láttuk felfrissítve a színházban. Némi- leg elszoktunk már az ilyen szingazdag zenétől, de legalább a sok sima darab közt az újság ingerével s mindenestre kellemesen hat. Ehhez a zenéhez természetesen olyan a mi zenekarunk, mint a tücsök a csalogányéknak: nem bírja. Pedig tegnap néhol már haladás mutatkozott, bár az utolsó felvonásban még mindig elmaradt egy helyen az énekkarmögött. A csekélyke haladás azonban soha sem lesz nagyobb, míg a zenekarban megmaradnak az eddigi üst-foldozni való fuvóhangszerek s fel nem emelik a tagok létszámát.

A darabot Pintér Imre mentette meg a bukástól. A III. felvonásbeli pianó-részeket leszámítva, hangjával, remek játékkal elragadta az egész közönséget. Egész más a színpad képe, ha Pintér játszik; megelevenül az egész darab az ő közrehatása alatt. Márkus Aranka haladt: nemcsak éneke volt kitűnő, hanem az I. felvonásban játékába is tudott élénkséget önteni. Egyebütt fenségnek, erélynek, szerelemnek kellett volna játékában lenni s mindazok ütemre szedett sóhajokká olvadtak. Közös ez a fogyatéék Kalmárral; a fiatal, törekvő tenoristának sem sokat használ a szép hangja, ha s-hogy sem tud királyt királyian játszani. Impónálni épp oly kevésbé lehet a beszédközben használt vékony hanggal, mint a pirosuló szakállal (spanyol király!). Éneke most is magasan fölötte állt játékának. Igen ügyes volt kis szerepében Bilkey Irén; ha hangja nagyobb terjedelmű volna, még jobb volna. Kisebb szerepekben Bérczi, Pozány Janka és Szathmáry okoztak sok derűtséget. Az énekkar megfelelt s teljes számmal vonulván fel, majdaem kiélt annyit, mint a mennyien a nézőtérén voltunk.

—r.

Vasárnap a színházban. Az operatt délutáni barátjainak öröme vasárnap délutánról egy kedves, népszerű operatt, a »Kis herceg« leszorította a »Miatyánk Isten« népdramát. Ebben az operattben, a czimszerpben lép föl először betegsége után Amon Margit. A többi főbb szerepeket Bilkey Irén, T. Pozány Janka, Pintér Imre, Bérczy stb. játsszák. Este

pompás népszínművet frissít föl a színház. **»Ripacsos Pista dolmányú«** t. Rákosi Jenő írta ezt a népszínművet s egyike Rákosi leg-erősebb, legegészségesebb, fiatal írói alkotásainak. Orley Flóra, Benkő Jolán, Tóth Etel, (Ripacsos Pista), Szatmári, Bérczy és Bognár a darab főbb szereplői.

Érdekes előadások. A jövő hét műsora többek közt két érdekes estét ígér. A **»Zsidónő«** opera előadása lesz az egyik s **»Fogány Gábor«** premiérje a másik. **»Fogány Gábor«** a Nemzeti-színházban került volt bemutatásra s aratott nagy sikert. Szerzője, Ferenczy Ferencz, e darabjában mint kész, izmos színműrő tehetség lépett a közönség elé. A drámai társulat nagy ambícióval készül a darab bemutatására. **»Casanova«** operettből javában folynak a próbák. Hasonlóképen megkezdették a próbákat Malonyay és Kemény operettjéből, **»A föld«**-ből is.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 51.

Berlet 37. sz.

Ma szombaton, 1902. november 8-án:

Don Caesar.

Víg operette.

S Z E M E L Y E K:

A király	— — — —	Kalmár Béla
Don Fernandes de Minabilos, miniszter	— — — —	Csatár Győző
Don Ranudo Onofriu de Calibrandos, levéltárnok	— — — —	Bérczy Gyula
Donna Uracca, felesége	— — — —	T. Pogány Janka
Don Césár, lovag	— — — —	Pintér Imre
Puebló Ezendero	— — — —	Bilkey Irén
Jauchó solymász	— — — —	Kulinyi Mariska
Maritanna, utcai énekesnő	— — — —	Márkus Aranka
Hartinez, kapitány	— — — —	Deésy Alfréd
Az alkád	— — — —	Vank István
Alerta, katona	— — — —	Szatmáry Árpád

HELYVÁSÁR: Nagypály 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tümlőszék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szülap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti péruzárnyítás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté 7 órakor, vége fél 10 órakor.

Holnap vasárnap, november 9-én:

Délután 3 órakor félhelyárral:

Kis herceg.

Operette.

Este hét órakor rendes helyárral:

Ripacsos Pista dolmánya.

Népszínmű.

Igazság-szolgáltatás.

A nagykövati gyilkosok lünygyében tegnap délelőtt fél 10 órakor kezdődött az újabb esküdtárszék tárgyalás a fővárosban. Az elnök felolvasta azokat a kérdőpontokat, számszerint ötvenegyet, a melyeket a bíróság az eskütettekhez intéz. Ezeknek a kérdőpontoknak a megfogalmazása másfél napot vett igénybe. A felolvasásnak pedig egymaga fél napon át tartott.

»Katalin« a bíróság előtt. Fehér Jenő Katalin című operettje nemcsak zajos tapsokat szerzett szerzőjének, hanem egy sajtó-

pört is. Amikor a darab egymásután aratta itthon és külföldön a sikereket, egy debreczeni lapban azzal támadták meg, hogy a darab zenéje plágium. Ez év tavaszán volt ez s akkor nagy felháboru keletkezett az ügyből. Nagy Endre budapesti újságíró szintén beleszólt a vitába és írt egy humoros hangú közleményt a plágiumról. Fehér Jenő, aki a becsületében sértve látta magát a cikk miatt, sajtópört indított Nagy Endre ellen, amelyet tegnap tárgyal a sajtóbíróság. A tárgyalás során Nagy Endre kijelentette, hogy nem akarta Fehér Jenőt sérteni. Az inkriminált közlemény nem a »Katalin« szerzője, hanem a plágium ellen szólt. Dr. Gáll Jenő, Fehér ügyvédje, ennek dacára fenntartotta panaszát, a törvényszék azonban **felmentette** Nagy Endrét.

REGÉNY-OSARNOK

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

137

A hatalom, a háboru, a béke és mindezzel a köztársaság jövődjé imo a Jeremiás kezében volt. S ez a hatalom napról-napra nőtt, mert egyre újabb és újabb csapatok tódultak hozzá. Alakja oly óriásra nőtt, hogy nemcsak a vezető emberek, de maga a szenátus, maga a büszke Varsó, sőt az egész köztársaság is eltörpült mellette. Varsói ellenségei, a vezérkarbeliek, a Domonkos herceg környezete és a brazlavi vajda gyűlölettel szóltak róla és mérszertelen gőgjét és vakmerő önbizalmát hánytorgatták, sőt szemére vetették régei elkövetett bűnjait is, hogy négyezer emberrrel Varsóba rovellt s hogy még a király megölésétől sem riadt volna vissza. Mit várhatunk ettől az embertől? — mondogatták — főként most, csodálatos sikerei, dicőseges harczi után? A nemesség szeretete s a nép meghunyászkodása bizonyára eszelős gőjöt váltottak ki belőle. Ki merészkednék ma véle szembeszállni? Mi lesz a köztársaság sorsa, ha egyszerű polgára a kezébe ragadott minden hatalmat, amelyet voltaképpen másoknak adtak, ha lábbal tapossa a szenátus skaratát? Az a szándéka ta án, hogy Károly hercegnek szerzesse meg a koronát? Valóságos Márius, de hátha gőgje és mérszertelen becsvágya Coriolanust vagy Catiinát csinál belőle?

Igy beszéltek Varsóban és a tiszték körében, de főként Domonkos hercegnél, akinél a Jeremiással való versengése már ugys ártott volt a köztársaságnak. Jeremiás pedig ott ült ezalatt Sbarashban, komoran, tépelődve, gyötörödvé. Ha új csapatok, vagy kiválóbb férfiak csatlakoztak a seregéhez, előbbök lovagolt, szót váltott velök, egy szempillantással végigmérte és kiösmerte őket s azután megint csak visszasett tompa tündödéskébe. A katonák ujjongó éljenzéssel s-replettek körébe, terdre borultak előtte és így kiáltottak: üdvözlégy, te győzhetetlen, a szlávok Herkulesz, te! Életünket adnók érted! Ó azonban szerényen válaszolt: Köszönöm a szerető szavakat. De mi mindannyian szolgálai vagyunk Krisztusnak, kicsike féreg vagyok magam is, hogy lennék hát ura az életeknek? Es félrevonult, kerülte az embereket s a magányban viaskodott önönmagával. Így teltek a napok, miközben egyre újabb csapatok tódultak a városba. A népfőkelők reggeltől estig ittak, részegen kőboroltak az utcákban, ordítottak és ujjat huztak az idegen nemzetiségbeli tisztekkel. A rendes katonaság is megfélekedett a fegyelméről, ivásnak adta magát, koczkázott, asszonyok után futkosott. Az ujjonnanjöttek tiszt letére mindennapos volt a vendégség, a dárdó. Nemcsak a várost, de a szomszédos falukat is megtöltötte az óriási tömeg, amely tarkállott a sok másforma viselettel, ruhától, fegyverzettől. Mintha valami óriási búcsura összegyűlt volna az egész köztársaság cépe. Nagy aranyozott, vagy biboros nemesi batárok érkeztek, hat és nyolcz rengő tolibóbitás lóval. Magyar és német viseletben kardos, mentés cselédék, janicsrok, kozákok, tatárok, selyembe és bársonyba öltözött lovagok válto-gatták egymást. Ezeknek a ruháin csillogtak a nagy gombok, tüzet szórt a sok gyémánt és rubint. Tisztek jártak föl s alá, hosszú nád-

pálczáikkal gögösen vették szét a bámész népet. Csillogott a dragonyosok tarajos sisakja, a német gyalogosok kalapjai, a parasztek lából faragott lándzsái és dárdái, a prémekek tarkabarka sokaságában. A nemes urak pompázó ruhába bujtatott cselédjei sűrűgtek-forogtak. Itt-ott elzárta az egész utcát a sok kocsi s mindig újabb járművek jöttek, a kocsisok tulkiáltották a kerekek nyirkorgását: hé, félre azt utból! De senki sem tért ki s mi derfelé szitkozódás, átkozódás, durva szó és a lovak panaszos nyertése hallatszott. A kis utcákban ugy megtorlódott a sok szénás- és szalmás-szekér, hogy nem is lehetett rajtuk kerestülvergődni.

A szívárvány minden színében tarkálló selymek és bársonyok és a csillogó gyémántok közepett milyen szajtságos volt látni a Wisnoviecki katonáit. Lerongyolt, színehagyott, fész-lányos az egyenruhájok, csorba, rozsdás a vért-jök, leszányodtak, kimerültek, szájalmasak ök magok.

(Folyt. köv.)

MULATSÁG.

Középkolai kolonestély. Ma, szombaton folyó hó 8-án este tartja a helyi középkolák tanuló ifjusága Nemesesóti **Török** Jánosné úrad védnöksége és **Kovács** Tivadar balletmester vezetése alatt első kolonestélyét a **»Zöldfa«** szálloda dísztermében. Az estély szorosan zártkörű. Kezdeté fél 9 órakor. Az est sikere a rendezőség buzgóságából biztoítva van. **A rendezőség.**

TAVIRATOK.

A belga királyné hagyománya Budapestnek.

Budapest, nov. 7. (Saj. tud. táv.) A megboldogult belga királyné, szülővárossának; Budapestnek hagyományozta atyjának József nádornak és anyjának Dorottya főhercegnőnek arczképeit.

Katonai gyászmise.

Bécs, nov. 7. Az Augusztinusok templomában ma délelőt általános katonai requiem volt a szekásos katonai pompával. Ott voltak: Ferencz Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd Károly, Lipót Szalvátor és Rainer főherczegek, Kriegerhammer hadügyminiszter, Weisersheimb osztrak honvédségi miniszter, a tábornoki kar és sok törzs es főtiszt. (M. T. I.)

Kubinyi képviselő halála.

Budapest, nov. 7. (Saj. tud. táv.) **Kubinyi** György országgy. képviselő a Herzl szanatoriumban ma délután meghalt.

Nemesi oklevél hamisító.

Prága, nov. 7. A nemesi oklevelek hamisítása tárgyában folyó pörben ma hirdették ki az ítéletet. A bíróság mildenburgi Müller Alajos vádlottat a reabilitác ióra vonatkozó összes esetekben bűnsnek találta és két évi egyszerű börtönre ítélte negyedévenként egy egy lőjnapval. (M. T. I.)

Macedónia okkupálása.

Frankfurt, nov. 7. A »Frankfurter Zeitung« egy berlini távirata jelenti, hogy Ausztria-Magyarországnak már hosszú idő óta meg van az a titkos megbízatása, hogy Macedóniát okkupálja, ha ottan komoly zavarok támadnának. A megbízatást a nagyhatalmak közös megegyezése adta.

Oszták képviselőválasztás.

Leoben, nov. 7 A mai tartománygyűlési képviselőválasztáson Osterer János alpolgármestert választották meg német-szabadelvű programmal.

NYILTÉR.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget valamint nagybecsült rendelőimet tisztelettel értesíteni, hogy Fő-utcai szabó-üzletemet a Nyíry-házból

nov. 1-től Szilágyi Dezső-(Apácz)-utca 10. sz. alá helyeztem át, a hol is egy a mai kornak megfelelő

férfiszabó-szalont

rendeztem be és azt a legjobb munkaerőkkel láttam el.

A legfinomabb angol, francia és hoi szövetekből állandó nagy választék áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Szíves látogatásti továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Fudaly Balint

férfiszabó,

Szilágyi Dezső-utca 10.

KÖZGAZDASÁG.

Az ezüst ára november hónapban. A pénzügyminiszter újabb rendeletet bocsátott ki, melyben a magánytulajdoni képező hazai adományozott bányákban a szabványozás mellett beváltható kontingensen felül termelt ezüstnek, továbbá a nem adományozott belföldi bányákból származott ezüst beváltási árát f. évi november hóra 81 koronában állapította meg, a mi bizony igen csekély azon értékhez képest, melyet az ezüst régebben bírt. E roppant árhanyatlás okozza a magyar bányász-nép inségét s nyomorát.

Magyar Ezüst- és Tavas

Füzede Jelenléte.

Magyar Ezüst- és Tavas

Magyar Ezüst- és Tavas

	Budapest, nov. 7.
Béza április	727
Béza április	784
Teugel	560
Rozs okt	645
Zah ápr.	615
Képoszta, ...	1189

Magyar Ezüst- és Tavas

Budapest, nov. 7.

Magyar hitel	8350
Magyar hitel	7285
Államkassza	71175
Magyar hitel	420
Magyar hitel	4750

Hivatalos Arányok

Budapesti ar- és arányok 1902. nov. 7-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	120 85
Magyar koronajárdék	97 05
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar bányászati kölcsön 4%	97 75
Bányászati kölcsön kötvény	100
Bányászati kölcsön kötvény	98
Magyar nyereség-szociális-közelem	202
Tiszaháti vasút-szerződés aranyjegyek közt	157
Oszták járadék papírban	100 70
Oszták járadék papírban	100 50
Oszták járadék aranyban	120 50
Oszták korona járadék	100
Oszták államsorsjegyek	149 50
Oszták magyar bank részvény	15 00
Magyar hitelbank részvény	709
Oszták hitelintézet részvény	700

Párisi visita	95.17
20 jrnkos arany (Napoleon'dor)	1.05
Németbirodalmi márka	116.90
Londoni visita	23.15
20 márkás arany	28.40

A szerkesztését felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Telephon: 451.

Telephon: 451.

A költözködési idény alkalmából értesitem a n. é. közönséget, hogy

villanyos házi-csengőket és

magántelephonokat

minden igénynek megfelelően, oly előnyös árban vállalom, hogy e tekintetben még az állami szerelők — az ugynevezett postások sem versenyezhetnek 27 év óta közmegegyezésre kiszolgáló vállalatommal.

Költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

A megrendeléseket kéri

356

tisztelettel

FEIGENBAUM LAJOS,

Kert-utca.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segély-szövetkezet” 8-ik évtársulatába.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet 1903. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1905. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészt s minden üzletrészt után hetenként 20 fillér (10 kr) fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és onsegélyt nyújtani, a mennyiben minden tag heti betéte által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet ösztönöz és mert minden tag az általa befizetett összeg 1/3 részét 6 %-os kamattal mellé minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai chequelapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait valamint mindazokat, kik az 1903. január 2-től kezdődő 8-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt írásbeli üzlethelyiségükben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1902. október hó.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet igazgatósága.

A 8-ik évtársulat befizetési napjai:
vasárnap délelőtt 9—11-ig,
szerda délután 3—5-ig,
péntek délután 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez idő szerint 2500 tagja van, mintegy 50.000 üzletrészzel.

U J B O R.

Saját nagyváradi termésű, idej új borom felüvegezését megkezdvén, azt folyó hó 5-től Schlauch-tér, 18. sz. lakásomról

literenként 32 kr. árban

áruba bocsátom.

Egyéb boraim és különösen **ménesi, gyoroki** saját termelésű

arany érmekeket nyert finom fajboraim az ismert áron kerülnek eladásra.

Hordóban tetemes árengedmény.

Ujbornál 50 liternél 19 kr., 100 liternél 18 kr. literenkénti árat számított f. gazdasági adó nélkül.

MOLNÁR LAJOS
szőlőbirtokos,
Schlauch-tér 18. szám. 370

7991—1902. T. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyhídi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Benedek Mátyás végrehajtónak Molnár Károly és neje végrehajtást szenvedett elleni 397 kor. 68 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagyváradi kir. törvényszék a székelyhídi kir. bíróóság területén levő Bagamér községben fekvő, a bagaméri 1300. sz. t. j. k. v. b. n. A+1. sor. 772. 774. hrsz. a. felvéve volt s a tkvi betétszerkesztés következtében a 848. számú tkvi betétben 678—1/a 679/a hrszámot nyert ingatlanra az árverést 832 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi december hó 4. napján d. e. 10 órákor Bagamér község házáján megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 83 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbíróóság mint tkvi hatóság. Székelyhidon, 1902. évi október hó 24.

Olasz József.
kir. albiró.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcai lakás, mely áll: 4 szoba, 1 alcoven, mellékhelyiségek s egy üveges terasz a Körörsre,

minden órában kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyváradi Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a Nagyváradi Takarékpénztárnál.

Az üzletrészek befizetett értéke ez idő szerint az egy millió kópontát felülmúlják.

Az intézet fenállása óta kifizetett lejárt üzletrészekért 1238,250, kor. nyereség-osztalékért 98,102 kor.

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bómer-tér.

18778—902. P. sz.

Hirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint csődbíróság, a vagyonbukott Berger Lajos csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—33. tétel száma alatt felvett 779 korona 60 fillér beszerzési, 590 korona 40 fillér becsáru lehuzott s üvegelt borok, 77—90. és 135—145 t. szám alatt felvett 3922 korona beszerzési s 1952 korona 86 fillér becsáru 5485 liternyi hordókban levő borok, végre a 34—76; 91—94. és 146—152 t. szám alatt felvett 4259 korona 82 fillér beszerzési és 1537 korona 51 fillér becsáru üres hordók, üvegek, ászokfák s egyéb a borkezeléshez szükséges

tartályok és eszközök és bolti felszereléseknek egy tömegben ajánlati úton való eladását — a 18778—902. P. számú végzésével elrendelvén, felhívom a venni szándékozókot, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatukat 410 korona bánatpénzzel, mely készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban fizetendő, az 1902. évi december hó 1-ső napjának d. e. 12 órájáig dr. Gyémánt Jenő nagyvárad kir. ügyvéd, mint az ideiglenes csődválasztmány elnökénél nyujtsák be, mert a határidőn túl, vagy bánatpénz nélkül beérkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat az ajánlattevőt bánatpénzének elvesztése terhe alatt azonnal s feltétlenül kötelezi, a csődtömeget ellenben csak az esetre, ha az eladást a csődbíróság jóváhagyja.

Az ajánlattevő, kinek ajánlatát a bírós-

ság elfogadja, köteles a megvett ingóságokat az ajánlat elfogadásától számított 15 nap alatt átvenni s ezt megelőzőleg a vételért készpénzben — Jancsó Dezső csődtömeggondnok kezéhez lefizetni és a vétel után járó bélyegilletéket viselni.

A nem helyben lakó ajánlatot tevők tartoznak ajánlatukban helybeli megbizottat megnevezni.

A csődleltár a hivatalos órák alatt Böhm Jenő kir. törvényszéki bíró csődbiztosnál, az áruraktár pedig Jancsó Dezső tömeggondnok közbenjöttével az üzlet-helyiségben (Szent László-tér) megtekinthető.

Nagyvárad, 1902. okt. hó 31. napján.

369.

Jancsó Dezső
tömeg-gondnok.

1:20 cm. széles Angol posztó mtrje 45 kr.	1:20 cm. széles lennisszövet divatos színekben mtr ár. 48 kr	1:20 cm. széles párisi ujdonságok óriási választékban.	Amerikai áruház Fő-utca, színházi Bazár-épület.	Szőnyegek, függönyök, ágytakarók gyári árban.	Csipke függöny, szalmazsák, pokróczok nagyon olcsón.	Vásznak, chifonok, türolkőzők, abroszok mélyen leszállított árban.
Őszi ujdonságok.				Telefon: 372.		
Fekete kelmék 1:20 cm. széles már 50 krtól kezdve 4 frtig.	1:20 cm. széles angol costum kelme mtr 110 krtól feljebb.	Blous szövetek a legújabb színekben igen olcsók.	10 frtos bevásárlás után ingyen képek.	Gyönyörű blous flanel mtr 17 krtól.	Blous selymek méterje 75 krtól.	Mintázott mosó blous bársony mtr 65 krtól.
			Minden olcsó.			